

Bijlage 1 – Veranderingen ten opzichte van vorige armoedebelief

In de notitie 'Vernieuwing van de Utrechtse armoedebelief – Utrecht Inclusief' is het nieuwe pakket aan regelingen voor mensen met een laag inkomen weergegeven. In deze bijlage zetten we, per regeling, uiteen wat de verschillen zijn ten opzichte van het vorige armoedebelief. Sommige regelingen blijven bestaan, maar veranderen inhoudelijk wel (U-pas, CZM, bijzondere bijstand). Voor deze regelingen beschrijven we de veranderingen. Ook zijn er regelingen die verdwijnen (IIT, Regeling voor ouderen, Woonlastenfonds, Sociale kredietverlening). Voor deze regelingen beschrijven we waarom ze verdwijnen, hoe dat gebeurt en wat er eventueel voor in de plaats komt. Tot slot brengen we in kaart wat de nieuwe armoedebelief betekent voor de inwoners.

Wat verandert er in de regelingen?

Regelingen die blijven, maar in aangepaste vorm

U-pas

De U-pas blijft erop gericht om Utrechters met een laag inkomen te ondersteunen om te kunnen participeren. Voor kinderen verdwijnen de verschillende losse regelingen als School€extra en Compu4school. Deze gaan op in een persoonlijk budget voor participatie, zodat er meer keuzevrijheid ontstaat. Het budget kan op dezelfde onderdelen in worden gezet als voorheen. De hoogte van het budget zal zoveel mogelijk gelijk zijn aan de optelsom van de voormalige regelingen voor kinderen. Alleen voor kinderen van 0 tot 4 jaar, is het budget lager dan voorheen. De voorlopige richtbedragen zijn:

- 0 tot 4 jaar: €150 per jaar
- 4 t/m 11 jaar: €275 per jaar
- 12 jaar: €575 per jaar
- 13 t/m 17 jaar: €325 per jaar

Volwassenen behouden een budget van €120 wat uitsluitend bedoeld is voor structurele sport- en cultuuractiviteiten. Daarnaast gaan we actief inzetten op uitbouwen van de U-pas als zichtpas. Dat wil zeggen dat we ondernemers gaan stimuleren om zelf met acties voor U-pashouders te komen. Op vertoon van de U-pas kan iemand gebruik maken van de actie. Uit het Klant tevredenheidsonderzoek van de U-pas blijkt dat het huidige aanbod niet goed aansluit bij de behoefte van volwassenen. We gaan daarom actief partijen in de stad benaderen om aanbiedingen voor U-pas houders te creëren die aansluiten bij de behoefte.

Collectieve zorgverzekering voor Minima (CZM)

De huidige collectieve zorgverzekering blijft bestaan en breiden we uit met:

- Een aanvullend pakket voor mensen met lage zorgkosten (AV1)
- Grotere maandelijkse premiebijdrage voor het meest uitgebreide pakket (AV3)
- Grotere maandelijkse premiebijdrage voor mensen met een inkomen van 110 tot 125% van de bijstandsnorm bij de pakketten AV 2 en AV3.
- Inzet op openstellen van het meeste uitgebreide pakket voor mensen met een midden inkomen (125–175% van de toepasselijke bijstandsnorm).

We onderhandelen stevig met de zorgverzekeraar over de inhoud van het pakket, zodat deze een goede dekking voor medische kosten heeft. Medische kosten worden in principe niet meer vanuit de bijzondere bijstand vergoed.

Bijzondere bijstand

Als mensen door bijzondere omstandigheden worden geconfronteerd met onvoorziene kosten die hun draagkracht te boven gaan, kunnen zij een beroep doen op bijzondere bijstand. De bijzondere bijstand is bedoeld als vangnet. Dat is geregeld in artikel 35 van de Participatiewet. Utrecht voert dit artikel sinds jaar en dag uit. Alleen in de loop der jaren is er een verruiming opgetreden van de kosten die hiervoor in aanmerking komen en hoogte van de vergoedingen. In het nieuwe pakket aan maatregelen gaan we de bijzondere bijstand terugbrengen naar de basis, zoals bedoeld in de wet. Dit betekent dat er enkele wijzigingen optreden met betrekking tot kosten die worden vergoed. Zo brengen we bijvoorbeeld de kosten rechtsbijstand terug tot een maximaal bedrag van €196,-. Dit staat gelijk aan maximaal 1 keer per jaar procederen. Daarnaast gaan we onderzoeken of het mogelijk is om op langere termijn een collectieve rechtsbijstandsverzekering vorm te geven als voorliggende voorziening. Vergoeding vanuit de bijzondere bijstand is dan niet meer nodig. Medische kosten worden in principe niet meer vanuit de bijzondere bijstand vergoed, omdat daar een goede voorliggende voorziening voor is, namelijk de collectieve ziektekostenverzekering. We onderhandelen met de zorgverzekeraar over de inhoud van het pakket, zodat deze ook daadwerkelijk de medische kosten dekt.

Het recht op bijzondere bijstand is geregeld in de wet. En het is een open einde regeling. Het blijft dus altijd mogelijk om een beroep te doen op de bijzondere bijstand als iemand door bijzondere omstandigheden kosten moet maken. We kijken wel kritisch naar de invulling van de wet en maken waar mogelijk gebruik van voorliggende voorzieningen. De bijzondere bijstand wordt dan weer ingevuld als het vangnet zoals het bedoeld is.

Regelingen die verdwijnen

Individuele inkomenstoeslag (IIT) en regeling voor ouderen (voorheen reserveringstoeslag 65+)

Deze regelingen gaan vanaf 2017 op in het life event budget. We willen namelijk geen algemene, structurele financiële ondersteuning bieden, maar gerichte, incidentele ondersteuning. Dat doen we met het life event budget. Dit zetten we preventief in en hiermee kunnen schulden worden voorkomen. De inzet op life events is erop gericht mensen te ondersteunen om dergelijke levensgebeurtenis door te komen en het vervolgens financieel zelfstandig te redden. Het life event budget is beschikbaar voor mensen met een inkomen tot 125% van de toepasselijke bijstandsnorm. Deze grens is hoger dan bij de huidige IIT en regeling voor ouderen (inkomensgrens van 110%). We verwachten dat per jaar circa 40% van de doelgroep een life event zal doormaken. Het voorlopige richtbedrag dat we voor ogen hebben voor het life event budget is € 400,- per huishouden per jaar. Begin 2016 starten we een pilot om het life event budget te ontwikkelen, waarna het life event budget ingaat 1 januari 2017. Dit betekent dat zowel de IIT als een regeling voor ouderen in 2016 blijft bestaan.

Voormalige doelgroep IIT

De IIT was bedoeld voor mensen die langdurig (minimaal 3 jaar) moesten rondkomen van een laag inkomen en die geen zicht hadden op inkomensverbetering (geschat aantal aanvragen in 2015 is 5000). Een deel van deze mensen komt voortaan in aanmerking voor een life event budget. Het gaat om mensen met een uitkering die een ontheffing hebben van de arbeidsverplichtingen en om mensen die volledig arbeidsongeschikt zijn (bij elkaar circa 3800 personen).

De overige groep mensen die gebruik maakte van de IIT, kan niet meer jaarlijks aanspraak maken op een financiële bijdrage vanuit de armoederegelingen. Dit kan alleen in het geval van een life event of bij onverwachte, niet verwijtbare en noodzakelijke kosten (bijzondere bijstand).

Voormalige doelgroep regeling voor ouderen

Ook voor ouderen geldt dat zij geen zicht meer hebben op inkomensverbetering. Het is echter juridisch niet mogelijk hen jaarlijks gebruik te laten maken van het life event budget op deze gronden. Ook is het wettelijk niet langer toegestaan een categoriale regeling voor ouderen te treffen. Daarom is eerder de Reserveringstoeslag 65+ al afgeschaft (circa 1100 aanvragen in 2014). Om die redenen kunnen 65-plussers ook alleen incidenteel gebruik maken van ondersteuning vanuit de armoederegelingen. Dat kan wanneer zij te maken krijgen met een life event (life event budget), of bij onverwachte, niet verwijtbare en onvermijdbare noodzakelijke kosten (bijzondere bijstand). Ouderen hebben in het bijzonder onze aandacht bij het uitbouwen van de U-pas als zichtpas. Juist voor deze groep willen we partijen in de stad aansporen aanbiedingen te creëren die aansluiten bij hun behoeften. Een mooi voorbeeld is de pilot die in 2015 start rond een goedkoper openbaarvervoersproduct. Uit het klanttevredenheidsonderzoek van de U-pas blijkt dat juist ouderen hieraan behoefte hebben.

Woonlastenfonds

Het Woonlastenfonds voorziet in een maandelijkse tegemoetkoming in de kosten voor wonen die maximaal kan oplopen tot €75,- per maand. De regeling is een aanvulling op de huurtoeslag of de woonkostentoeslag van de gemeente Utrecht.

Het Woonlastenfonds past niet meer in de nieuwe armoedeaanpak, omdat deze regeling een structureel karakter heeft. Er is hierdoor geen prikkel om de eigen situatie te verbeteren, met als gevolg een jarenlange afhankelijkheid. Daarnaast staat de regeling onder druk door de relatief hoge verstrekking per gebruiker per jaar. Als alle rechthebbenden daadwerkelijk een gebruik zouden maken van het Woonlastenfonds, werd de regeling onbetaalbaar. De gebruikers van het Woonlastenfonds kunnen daarnaast ook gebruik maken van andere armoederegelingen. Zij ontvangen in feite een onevenredig hoge bijdrage uit het beschikbare budget voor armoedebestrijding. In de nieuwe armoedeaanpak, wordt het beschikbare geld over meer mensen verdeeld. Bovendien worden toekomstige budgetaanpassingen (positief, dan wel negatief) evenredig over de totale doelgroep verdeeld. Het life event budget kan dan immers eenvoudig worden verhoogd of verlaagd. Het nieuwe systeem is op die manier eerlijker.

Een aanvullende reden om te stoppen met het Woonlastenfonds, is dat deze regeling zeer arbeidsintensief is en daardoor hoge uitvoeringskosten kent. Bovendien pakt deze regeling niet de kern van het probleem aan, de hoge huurlasten in Utrecht.

Per direct stopt daarom de instroom in het woonlastenfonds. Aan de huidige ontvangers is het woonlastenfonds t/m 30 juni 2016 toegekend. Vervolgens hebben we de ambitie om voor deze groep het fonds in vijf jaar tijd af te bouwen. Hierbij vinden we het belangrijk dat mensen niet in de financiële problemen komen.

Op basis van een analyse van de huidige gebruikers (1204 huishoudens) van het Woonlastenfonds, zijn we tot het volgende plan voor afbouw gekomen. Hierbij worden drie groepen onderscheiden; de groep die momenteel een woning huurt met een huurprijs boven de aftoppingsgrenzen¹ (circa 400 huishoudens), de groep die momenteel een woning huurt met een huurprijs onder de aftoppingsgrenzen (circa 800 huishoudens) en de groep die een aangepaste woning huurt (3 huishoudens). Voor de eerste groep levert verhuizen direct een financieel voordeel op, waardoor een bijdrage uit het Woonlastenfonds niet langer noodzakelijk is. Voor de tweede en derde groep ligt dat anders.

Groep 1

De personen die momenteel een huurwoning huren met een huurprijs boven de aftoppingsgrenzen (> €596,75) worden gestimuleerd om zo snel mogelijk te verhuizen naar een goedkopere woning. De mate waarin ze daartoe in staat zijn, hangt wel af van het aanbod aan goedkope huurwoningen onder de aftoppingsgrenzen. Hierbij is medewerking nodig van de Utrechtse woningcorporaties. Hierover gaat de gemeente met de Stuw-corporaties in overleg.

Om het verhuizen te vereenvoudigen wordt aan deze groep een urgentie verstrekt. Deze urgentie is geldig voor een periode van 2 jaar. Het Vierde Huis zal extra hulp bieden bij het vinden van een woning. Het Vierde Huis kan personen wijzen op beschikbaar aanbod en helpen bij het reageren. Voor deze groep eindigt in principe de regeling per 1 juli 2018. Deze groep kan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de verhuiskosten. De hoogte van de tegemoetkoming wordt bepaald op basis van individuele omstandigheden. We monitoren of 2 jaar in de praktijk een haalbare termijn is en stellen deze waar nodig bij.

Groep 2

Voor de andere groep, biedt verhuizen relatief weinig financieel voordeel, omdat ze nu al een woning huren met een huurprijs onder de aftoppingsgrenzen. De kans een veel goedkopere woning te vinden is voor deze groep dus relatief klein. Er wordt daarom niet ingezet op verhuizen, maar op zeer geleidelijk afbouwen van de bijdrage. Een te snelle afbouw van de regeling zal voor deze groep in veel gevallen leiden tot financiële problemen. Dit moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarom kiezen we voor een lange afbouwperiode van 5 jaar tijd. Deze zeer geleidelijke afbouwperiode geeft mensen de kans om hun financiële situatie aan te passen op deze verandering en op de uiteindelijke afschaffing te anticiperen. Gedurende de afbouwperiode wordt nauwgezet gevolgd of er in individuele gevallen financiële problemen ontstaan. Waar nodig zetten we het life-event budget in als tijdelijke ondersteuning. Zorgvuldigheid staat voorop bij de afbouw van het Woonlastenfonds.

¹ De **aftoppingsgrenzen** zijn huurprijsgrenzen waarboven ontvangers van huurtoeslag nog maar een gedeelte van hun huur gesubsidieerd krijgen. Deze grenzen zijn gebaseerd op de wet op de huurtoeslag.

Deze groep wordt niet actief gestimuleerd om te verhuizen. Maar uiteraard staat het mensen wel vrij om dat te doen. Mochten zij binnen twee jaar vrijwillig verhuizen naar een goedkopere woning en daarna afzien van een bijdrage uit het fonds, dan komen zij ook in aanmerking voor de tegemoetkoming in de verhuiskosten.

Groep 3

Tot slot is er een zeer kleine groep (3 huishoudens) die in een woning woont met een hoge huur. Vanwege het bijzondere woningtype (aangepast voor rolstoelgebruik) kan deze groep niet verhuizen en vanwege de relatief hoge huur, blijft een bijdrage uit het Woonlastenfonds noodzakelijk. Voor deze groep verandert er niets, zij blijven de maandelijkse bijdrage ontvangen.

Schematisch ziet het er als volgt uit:

Groep	Omvang	Maatregelen
1. Huurprijs boven aftoppingsgrenzen; <i>Huur ligt tussen :</i> • € 596,75–699,48 (circa 370 huishoudens) • of is hoger dan €699,48 (circa 30 huishoudens)	Circa 400 huishoudens Hiervan ontvangt: • 4,2% een lage bijdrage <€25 • 5,1% een gemiddelde bijdrage €25–€50 • 9% een hoge bijdrage €50–75 • 81,7% de maximale bijdrage €75	Deze groep wordt gestimuleerd om te verhuizen, door middel van: • Urgentieverklaring voor de duur van 2 jaar. • Begeleiding van Het Vierde Huis bij het zoeken naar en reageren op woningen. • Een tegemoetkoming in de verhuiskosten.
2. Huurprijs onder aftoppingsgrenzen; <i>Huur is lager dan € 569,75</i>	Circa 800 huishoudens, Hiervan ontvangt: • 6,3% een lage bijdrage <€25 • 30,2% een gemiddelde bijdrage €25–€50 • 37,6% een hoge bijdrage €50–75 • 25,9% de maximale bijdrage €75	Deze groep wordt NIET gestimuleerd om te verhuizen. De maandelijkse bijdrage wordt zeer geleidelijk afgebouwd, in een periode van 5 jaar tijd. Wie toch wil verhuizen naar een goedkopere woning, ontvangt ook begeleiding van Het Vierde Huis en de tegemoetkoming in verhuiskosten.
3. Hoge huur i.v.m. aangepaste woning (rolstoelwoning)	3 huishoudens	Geen maatregelen. Voor deze groep verandert er niets. Deze groep behoudt de bijdrage uit het Woonlastenfonds.

Hardheidsclausule

In de volgende twee gevallen kan worden afgeweken van het bovenstaande:

1. Als in individuele gevallen financiële problemen dreigen te ontstaan door de afbouw van het Woonlastenfonds, kan worden afgeweken van bovenstaande maatregelen. In een dergelijk geval wordt maatwerk toegepast om de financiële situatie op orde te krijgen.
2. Instroom in het Woonlastenfonds stopt per direct, maar hierbij zijn uitzonderingen mogelijk voor mensen die vanwege een beperking moeten verhuizen naar een bestaande aangepaste woning (aanpassingen zijn al aanwezig) waarvan de huur eigenlijk te hoog is. Ook in deze situaties wordt maatwerk toegepast; per individueel geval wordt bekeken wat er nodig is. Voor woningen die nog aangepast moeten worden, is de Wmo de voorliggende voorziening.

Ontwikkelingen woningmarkt

Het betreft hier allemaal personen die momenteel al in Utrecht in een sociale huurwoning wonen en bij verhuizing dus altijd een woning vrijmaken. Aan de ene kant is dat positief voor de doorstroom op de woningmarkt, aan de andere kant neemt de druk op de sociale huurwoningen met een huurprijs onder de aftoppingsgrenzen hierdoor wel toe. De inschatting is dat iets meer dan 10% van het aanbod aan sociale huurwoningen onder de aftoppingsgrenzen naar deze groep zal gaan. Het is natuurlijk ook mogelijk dat een deel van deze huishoudens er voor kiest om toch in de huidige woning te blijven en het verlies aan de bijdrage op een andere manier te compenseren. In dat geval levert dat geen extra druk op de goedkopere huurwoningen op.

In juni van dit jaar is het Besluit Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting verschenen. Hierin is onder meer de passendheidstoets opgenomen. Hiermee wordt geregeld dat corporaties vrijwel alleen nog goedkope sociale huurwoningen mogen toewijzen aan huishoudens die recht hebben op huurtoeslag. Door deze landelijke maatregelen rondom het passend toewijzen van woningen en de prestatieafspraken die in dit kader worden voorbereid, neemt het aanbod aan goedkope huurwoningen in de komende jaren naar verwachting toe. Dit maakt verhuizen naar goedkopere huurwoningen voor gebruikers van het Woonlastenfonds eenvoudiger. De druk op de woningmarkt zal in de komende tijd echter ook groot zijn als gevolg van relatief grote groepen urgente woningzoekenden.

Sociale kredietverlening

Via deze regeling kan een Utrechtse burger met een minimaal inkomen een lening aanvragen bij Wenl. De reden van aanvraag was de afgelopen jaren voornamelijk woninginrichting en huishoudelijke apparaten. Daarnaast is er incidenteel ook een lening aangevraagd voor bijvoorbeeld kosten van een vervoermiddel, studiekosten of bijvoorbeeld een reis naar het buitenland i.v.m. overlijden van een familielid. Leningen werden verstrekt tegen een rentepercentage van ca. 11 %.

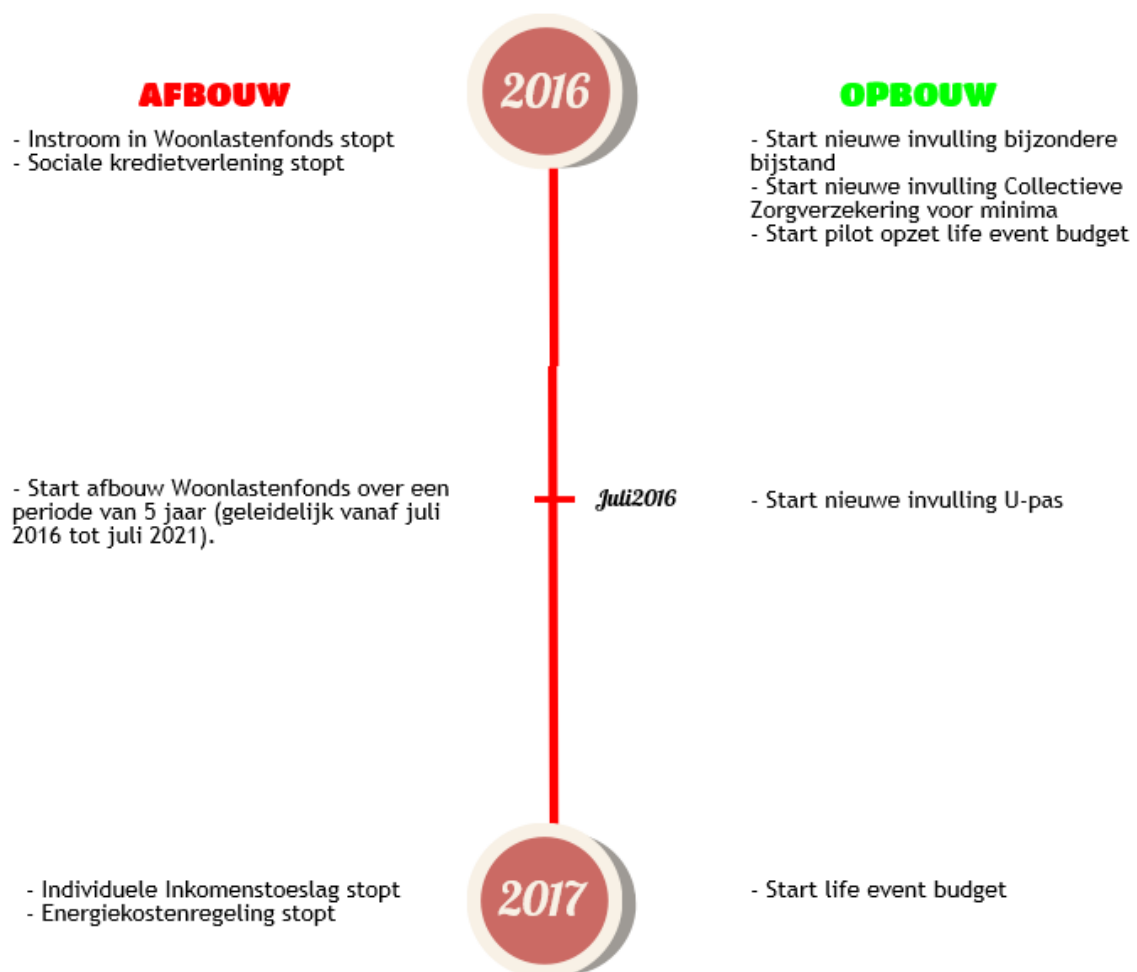
Het verstrekken van een sociale lening past niet meer in de armoedeaanpak en wordt niet meer door Wenl aangeboden per 1 januari 2016. De gemeente biedt tijdelijke extra ondersteuning via het life event budget en bijzondere bijstand. Voor uitgaven die daar niet voor in aanmerking komen, wil de gemeente uit preventief oogpunt niet stimuleren en faciliteren dat iemand daarvoor een (nieuwe) schuld aangaat. Let wel: herfinanciering van schulden blijft mogelijk via schulddienstverlening. Indien iemand zelf de keuze maakt om wel een lening aan te willen gaan, kan iemand terecht bij een private sociale kredietverstrekker, zoals de Kredietbank Nederland. Deze bank verstrekt, zonder

winstoogmerk, sociale leningen en is lid van de branchevereniging voor schuldhulpverlening (de NVVK).

Utrecht heeft een samenwerkingscontract met de gemeente Culemborg en Ronde Venen om voor inwoners van deze gemeenten sociale kredieten te verstrekken. Deze contracten worden per 1 januari 2016 stopgezet. Deze gemeenten kunnen bij andere bancaire instellingen terecht om deze dienstverlening voort te zetten. De contracten voor het verstrekken van saneringskredieten in het kader van schuldhulpverlening aan inwoners van regiogemeenten blijven gehandhaafd.

Samengevat ziet dat er als volgt uit:

Af- en opbouw regelingen

Wat betekent dit voor de inwoners?

Meer mensen worden bereikt

Vanaf 2016 zijn de regelingen beschikbaar voor een grotere groep mensen. De inkomensgrens wordt namelijk verruimd van 110% naar 125%. We willen namelijk één inkomensgrens hanteren voor alle regelingen. Dat is overzichtelijker, zowel voor de mensen die gebruik willen maken van de regelingen, als voor de mensen die de regelingen uitvoeren. Door één keer het inkomen te bepalen en controleren, is direct inzichtelijk waar iemand recht op heeft.

Binnen de groep mensen met een inkomen tot 125% willen we het bereik en gebruik van de regelingen blijven vergroten. Ons uitgangspunt is dat we liever meer mensen bereiken met een lage vergoeding, dan minder mensen met een hoge vergoeding. De bedoeling is dat iedereen die recht heeft op een bepaalde voorziening daar ook gebruik van maakt.

Het wordt eenvoudiger en effectiever

In de oude situatie was er sprake van acht regelingen. Binnen deze regelingen werd gewerkt met drie verschillende inkomensgrenzen. Het was een complex geheel. Het was voor inwoners daardoor moeilijk te overzien waar ze wel en niet voor in aanmerking kwamen. In het nieuwe systeem is het aantal regelingen teruggebracht naar vier. Deze hebben bovendien allemaal dezelfde, hogere inkomensgrens. Dit maakt het overzichtelijker. Het zal dus minder snel voorkomen dat een gegadigde een regeling over het hoofd ziet en er daardoor geen gebruik van maakt. Daardoor kunnen we makkelijker meer mensen bereiken.

Meer preventie

In de oude situatie lag de nadruk vooral op verzachten van het probleem. Inwoners konden gebruik maken van de regelingen om het rondkomen met een laag inkomen beter mogelijk te maken. Voor een deel blijft dat mogelijk; voor de basisbehoeften zorgverzekering en meedoen (U-pas). In de nieuwe situatie proberen we daarnaast juist problemen te voorkomen. Met de extra inzet op preventie en het life event budget, kunnen inwoners op een cruciaal moment in hun leven (financiële) hulp krijgen. Uit onderzoek is gebleken dat juist op die momenten, bij life events, anders vaak schulden ontstaan. Voorkomen is beter dan genezen.

Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid voorop

De eigen verantwoordelijkheid van de inwoner wordt door het nieuwe systeem gestimuleerd. Door de nieuwe insteek van de U-pas zijn mensen vrij om het budget naar eigen inzicht te besteden. Ook het life event budget biedt deze vrijheid. We vertrouwen erop dat inwoners zelf het beste weten wat nodig is hun situatie en geven ze ruimte om zelf om inhoud en richting te geven aan hun eigen leven.

Financiële voor- en nadelen

Aansluitend bij de ambitie van het coalitieakkoord, gaat er evenveel geld naar de mensen in de stad. Er is dus geen sprake van een bezuiniging. Alleen door de wijzigingen in de armoederegelingen, worden de financiële middelen wel op een andere manier verdeeld. Daarom kan het voorkomen dat inwoners een financieel voor- of nadeel ondervinden.

Het is moeilijk om deze voor- en nadelen precies in kaart te brengen. In de eerste plaats, omdat de twee situaties zo verschillend van aard zijn (inkomensgrens lag eerst tussen 100 en 125 % en is nu altijd 125%), dat ze eigenlijk niet te vergelijken zijn. In de tweede plaats maakt de veelheid aan regelingen het moeilijk. Niet iedere inwoner maakt van alle regelingen gebruik. Daarbij kan per regeling de verstrekking per persoon weer verschillen. Er zijn dus veel verschillende individuele situaties. Om toch een indruk te geven, schetsen we een aantal casussen:

Pieter

Pieter is alleenstaande ouder. Hij woont samen met zijn twee kinderen Joep en Esther, beiden 12 jaar. Pieter werkt en verdient hiermee een inkomen van 123% van de bijstandsnorm.

oud: Via de regeling Compu4school kan Pieter een computer aanvragen voor zijn kinderen, die naar het voortgezet onderwijs gaan. Daarnaast kunnen de kinderen gebruik maken van de U-pas. Daarmee krijgen zij ieder een budget van €225 per jaar voor sport en culturele activiteiten.

Nieuw: Door de nieuwe armoede aanpak kunnen Joep en Esther gebruik maken van de U-pas en krijgen zij allebei een budget van €575 omdat ze naar de middelbare school gaan. Pieter heeft al een PC via zijn werkgever. De kinderen kunnen die ook gebruiken voor hun huiswerk. Pieter kiest er samen met de kinderen voor hun budgetten te besteden aan twee fietsen. Van het overige budget koopt hij schoolspullen voor de kinderen.

Hermine

Hermine is 66 jaar en heeft naast haar AOW-uitkering een redelijk pensioen. Wel heeft zij hoge zorgkosten omdat zij verschillende chronische aandoeningen heeft. Haar gezondheid en de hoge kosten belemmeren haar sociale leven. Ze zou graag weer iets gaan ondernemen, yoga voor ouderen lijkt haar bijvoorbeeld wel iets.

oud: Door haar hogere inkomen, kwam Hermine niet in aanmerking voor het oude armoedebeleid.

Nieuw: Met de nieuwe armoedeaanpak kan Hermine ook gebruik maken van de collectieve zorgverzekering, ondanks haar iets hogere inkomen. Dit pakket biedt haar meer vergoedingen dan haar oude zorgverzekering, waardoor ze minder zorgkosten zelf hoeft te betalen. Het geld dat ze hierdoor overhoudt, kan ze besteden aan haar sociale leven.

Klaas en Thea

Klaas en Thea zijn 74 en 72 jaar en moeten rondkomen van een AOW-uitkering. Ze gaan graag samen op pad, maar merken dat dit door hun lage inkomen niet altijd mogelijk is.

oud: Voorheen kregen ze elk jaar de reserveringstoeslag 65+(€320) en ieder een U-pasbudget van €120.

Nieuw: De nieuwe armoedeaanpak kent geen speciale regeling voor ouderen. Wel behouden ze hun U-pasbudget van €120 en biedt de U-pas meer mogelijkheden die aansluiten bij hun behoeften. Zo kunnen ze gebruik maken van de nieuwe goedkope openbaarvervoerspas. Ook kunnen ze met hun U-pas gebruik maken van acties van ondernemers in de stad. Bijvoorbeeld korting op museumbezoek.

Yente

Yente heeft een dochtertje met een ernstige ziekte. Dat brengt veel stress met zich mee. Daardoor is haar relatie verbroken, ondanks dat zij zwanger is van haar tweede kindje. Yente kan na de scheiding niet meer fulltime werken, omdat zij ook de zorg voor haar dochtertje heeft en kinderopvang niet

altijd mogelijk is. Yente zit met de handen in het haar nu haar wasmachine kapot is en zij over twee weken gaat bevallen.

OD: In de oude situatie, is er geen specifieke hulp mogelijk voor Yente.

NIUW: Vanuit de nieuwe armoedeaanpak wordt Yente ondersteund om haar gezinssituatie na de scheiding financieel weer op orde te krijgen. Naast de voorlichting en ondersteuning krijgt ze het life event budget als steuntje in de rug. Ze kan zelf beslissen waar ze haar budget aanbesteed. Ze kan hier dus bijvoorbeeld een wasmachine van kopen.

Johanna

Johanna is laagopgeleid en heeft geen werkervaring. Dat maakt het voor haar moeilijk om aan het werk te komen. Zij ontvangt voldoende alimentatie van haar ex-partner, waardoor ze geen aanspraak hoeft te maken op een uitkering

OD: Johanna kon gebruik maken van de Individuele Inkomenstoeslag (€375), de U-pas en de collectieve zorgverzekering (CZM).

NIUW: Voor Johanna betekent de nieuwe armoedeaanpak dat zij geen Individuele Inkomenstoeslag meer kan krijgen, ook al heeft zij al langer een laag inkomen. Als Johanna te maken krijgt met grote veranderingen in het leven, zou zij wel een life event budget kunnen krijgen. Ook kan ze er voor kiezen gebruik te maken van de U-pas of de CZM om de basis (meedoen, sport en gezondheid) op orde te hebben. De CZM biedt een uitgebreider pakket dan voorheen en bovendien kan Johanna kiezen uit verschillende pakketten, aansluitend op haar zorgbehoefte. Mogelijk kiest ze voor een voordeliger pakket, dat een goede dekking biedt bij een lage zorgbehoefte.

Saïd en Samira

Saïd en Samira zijn jonge statushouders. Ze hebben een woning in Utrecht toegewezen gekregen en moeten veel kosten maken. Dat lukt niet van hun bijstandsuitkering.

OD: Omdat het gaat om noodzakelijke bestaanskosten die de aanwezige draagkracht te boven gaan en er geen andere voorliggende voorzieningen zijn, kunnen ze hiervoor aanspraak maken op de bijzondere bijstand. Dit geeft hen de mogelijkheid de woning in te richten. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van de U-pas en de CZM.

NIUW: Ook in de nieuwe situatie kunnen Saïd en Samira bijzondere bijstand krijgen voor de inrichting van hun woning. Daarnaast kunnen ze met hun U-pas deelnemen aan sport en culturele activiteiten. Saïd en Samira verwachten weinig zorg nodig te hebben. Zij kiezen daarom voor het voordeligste pakket van de CZM (AV1).

Jan

Jan is arbeidsongeschikt en moet rondkomen van een lage WAO-uitkering. Doordat hij al tijden met een laag inkomen leeft, kan hij wel een extraatje gebruiken om wat huishoudelijke zaken te vervangen en wat nieuwe kleren te kopen.

OD: Voorheen kreeg Jan de individuele inkomenstoeslag (€375). Daarnaast kon hij gebruik maken van de U-pas en de CZM.

NIUW: In de nieuwe situatie krijgt hij jaarlijks een vergelijkbaar bedrag uit het life event budget. Daarnaast kan Jan gebruik maken van de collectieve zorgverzekering, zodat hij met een premiebijdrage een goede zorgverzekering heeft, met aanvullend pakket. De U-pas geeft hem de mogelijkheid om deel te nemen aan structurele sport- en cultuuractiviteiten.

Raoul

Raoul is 35 jaar en heeft een uitkering (norm alleenstaande circa €960 per maand). Hij huurt een woning van €518,21 en ontvangt daarvoor €248 huurtoeslag per maand van de Belastingdienst. Aanvullend daarop ontvangt hij een maandelijkse bijdrage van €75 uit het Woonlastenfonds.

OD: Raoul krijgt een bijdrage van €75 per maand. Daarnaast kan hij gebruik maken van de U-pas en de CZM.

NIUW: Raoul kan nog steeds gebruik maken van de U-pas voor sport en cultuur en van de CZM voor zijn zorgkosten. Hij is geïnformeerd over de afbouw van het Woonlastenfonds. Raoul weet dat zijn maandelijkse bijdrage langzaam zal worden afgebouwd en over 5 jaar helemaal stopt. Hierdoor is hij in staat zijn financiële situatie op deze omstandigheden aan te passen. De komende jaren kan hij rekenen op de volgende bedragen:

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Maandelijkse bijdrage	€75	€60	€45	€30	€15	€0

Als blijkt dat Raoul door deze afbouw financieel in de problemen komt, kan er dankzij de hardheidsclausule worden afgeweken van de bestaande maatregelen. Op dat moment wordt maatwerk geleverd om zijn financiële situatie in goede banen te leiden.